

Asia: VN/9133/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle luotsauslaiksi ja siihen liittyväksi laiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoja luotsauslain (940/2003) kokonaisuudistusta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

Lausunnonantajia pyydettiin kiinnittämään lausunnossaan erityistä huomiota seuraaviin kokonaisuuksiin:

Luotsinkäyttövelvollisuus ja sitä koskevat vapautukset ja poikkeukset

Luotsinkäyttövelvollisuuden laajeneminen koko merialueella pelkkien väylien lisäksi lähtökohtaisesti parantaa alusliikenteen turvallisuutta sekä lisää toimijoiden tasapuolista kohtelua. Sataman hallinnoimalla alueella luotsinkäyttövelvoitteen tulisi kuitenkin olla satamayhtiön, eli sataman pitäjän, ratkaistavissa.

Lakiluonnoksen kuudes pykälä säätäisi ilmeisesti sataman hallinnoimilla vesialueilla uuden menettelyn luotsien hyväksymiseksi. Tämä korvaisi olemassa olevan pykälä neljän sisällön, jossa satama-alueen haltija voi hyväksyä luotsin toiminaan alueellaan. Esitetty menettely liikenne- ja viestintäviraston myöntämistä luvista ainoastaan lisää järjestelmän byrokratiaa ja viivettä ilman vaikutusta käytännön turvallisuuteen. Nykyisellä toimintatavalla ole aiheutunut Helsingin satamissa ongelmia alusliikenteen turvallisuudessa.

Muutos ei huomioi myöskään riittävästi esimerkiksi huoltoalustoimintaa sataman alueilla. Jo nyt käytetään alusten bunkraukseen kalustoa, joka tulisi uudessa esityksessä esitetyn lupamenettelyn alaiseksi. Tällä olisi toimintaa tarpeettomasti vaikeuttavia vaikutuksia, sillä olemassa oleva käytäntö on toiminut hyvin, eikä turvallisuusongelmia ole ilmennyt.

Henkilölupien vaatimukset (luotsin lupakirja, PEC-lupakirjat, tutkintoja vastaanottavan henkilön lupakirja)

Helsingin Satama pitää tätä uudistuksen osaa hyvänä ja tarpeellisena, mutta korostaa samalla että monopoliasemassa toimivan yhtiön toiminnan rajausten tulisi olla harkittuja siten ettei kilpailua ja elinkeinon harjoittamista muilta mahdollisilta toimijoilta tarpeettomasti estettäisi.

Luotsausyhtiön ja luotsien vastuut ja velvollisuudet

Keskeinen tarve nykymuotoisessa toiminnassa olisi saada nykyisen luotsausyhtiön luotsien toiminta yhdenmukaiseksi niin, että päästäisiin pois tilanteista, joissa yksittäisten luotsien tekemät päätökset vaihtelevat toisistaan aiheuttaen epävarmuutta alusliikenteessä. Tästä toimii esimerkkinä pimeyden tulkitseminen joissain tilanteissa epäsuotuisaksi olosuhteeksi. Esitetyn riskianalyyssimenettelyn odotetaan korjaavan tilanteen.

Luotsausyhtiön hinnoittelua koskevat aikataulumuutokset

Helsingin satamat pitää tätä uudistuksen osaa hyvänä ja tarpeellisena. Yleisesti hinnoittelun tulisi myös monopolitilanteessa noudattaa luotsauskohtaista kustannusvastaavuutta, jolloin liikenne ohjautuu luonnostaan turvallisemmille ja kustannustehokkaammille reiteille. Tämä edistäisi myös paremmin hinnoittelun vastaavuutta esitystekstiin muotoiltuun todelliseen tarpeeseen. Myös hintatason alentuminen tulisi huomioida vastaavasti.

Muutosten vaikutukset eri toimijoille

Esitetty lakimuutos lisää arviomme mukaan tarpeettomasti satama-alueella alusten liikkumiseen liittyvää byrokratiaa ilman merkittävää positiivista vaikutusta toiminnan turvallisuuteen. Lakimuutoksella lisätään nykyisten toimijoiden työmäärää, joka tulee väistämättä vaikuttamaan toiminnan järjestämisen tehokkuuteen ja kustannustasoon. Vuoden 2021 aikana Finn-pilotin vuosikertomuksen mukaan luotsauksia kertyi luotsille keskimäärin noin 153 kappaletta, joiden keskimääräinen luotsausmatka on noin 19 merimailia. Luotsaustoiminnassa tulisi tehokkuutta parantaa esimerkiksi etäluotsauksin ja toiminnon avaamisella kilpailulle sen sijaan että uudistuksen

myötä mahdollisesti nousevat kustannukset siirretään sellaisinaan Finnpilot Oy: veloittamiin luotsaushintoihin.

Helsingin Satama Oy

Pekka Meronen

talousjohtaja

Jukka Kallio

rahtiliikennejohtaja

Loviisan Satama Oy

Tiina Vepsäläinen

toimitusjohtaja

Meronen Pekka

Helsingin Satama Oy - Helsingin Satama Oy ja Loviisan Satama Oy